

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy, mimo uwzględnienia powództwa w całości nie obciążył pozwanego kosztami zastępstwa procesowego wskazując, że o kosztach postępowania orzekł w oparciu o art. 100 w zw. z art. 108 k.p.c. W zakresie kosztów zastępstwa procesowego wskazał, że postanowił nie obciążać tymi kosztami pozwanego, albowiem powód jakkolwiek był reprezentowany przez radcę prawnego, to jednak zarówno pozew jak i kolejne pisma nie nosiły znamion pism sporządzonych przez profesjonalistę. Biorąc pod uwagę sposób przedstawienia dochodzonego roszczenia, jak również okoliczność, że zarzuty pozwanego były częściowo uzasadnione, zdaniem Sądu Rejonowego nie było podstaw do obciążenia go kosztami postępowania w zakresie kosztów zastępstwa prawnego powoda (wyrok – k. 172 akt, uzasadnienie – k. 178 – 179v. akt).

Zażalenie na postanowienie, zawarte w pkt IV wyroku z dnia 25 marca 2022 roku w przedmiocie kosztów procesu, wniosła strona powodowa zaskarżając je w całości i zarzucając mu naruszenie art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c. poprzez ich błędne zastosowanie w okolicznościach niniejszej sprawy albowiem brak było podstaw do odstąpienia od obciążania pozwanego kosztami postępowania, gdyż umorzenie postępowania w części co do kwoty 2265,02 zł było następstwem częściowego cofnięcia pozwu w związku z wpłatami pozwanego po wytoczeniu powództwa, zaś w pozostałym zakresie roszczenie powoda zostało uwzględnione w całości, wobec czego brak było podstaw do zastosowania przez Sąd I instancji art. 100 k.p.c., zaś w sprawie nie wystąpił wypadek szczególnie uzasadniony w myśl art. 102 k.p.c. uzasadniający brak obciążenia pozwanego kosztami zastępstwa procesowego.

W związku z powyższymi zarzutami skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie przed Sądem I instancji w wysokości 1800 zł oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych (zażalenie – k. 190 – 192 akt).

W odpowiedzi na zażalenie pozwany wniósł o jego oddalenie pozytywnie oceniając decyzję sądu pierwszej instancji, której sensowność pozwany upatrywał w dwukrotnej nieobecności powoda i jego pełnomocnika na rozprawie.

Sąd Okręgowy uznał zarzuty zażalenia za zasadne.

Na wstępie należy wskazać, że w przedmiotowej sprawie nie było podstaw do zastosowania powołanych przez Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przepisów w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu i odstąpienia od obciążania pozwanego kosztami zastępstwa procesowego – tym samym Sąd Okręgowy podzielił argumentację skarżącego zawartą w zażaleniu.

Zwrócić trzeba uwagę, że roszczenie zgłoszone przez powoda w pozwie nie zostało w żadnym zakresie oddalone. Co prawda, Sąd Rejonowy umorzył postępowanie co do kwoty 2.265,02 zł na skutek częściowego cofnięcia powództwa. Zaznaczenia jednak wymaga, że strona powodowa cofnęła pozew w tej części z uwagi na wpłaty dokonane przez pozwanego po wytoczeniu pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym. W pozostałym zakresie powództwo zostało uwzględnione w całości. W przypadku uznania przez Sąd Rejonowy zarzutów pozwanego za częściowo zasadne, winno to znaleźć odzwierciedlenie w wydanym rozstrzygnięciu. Powództwo nie zostało jednak w żadnej części oddalone.

W konsekwencji, w niniejszej sprawie nie istniały podstawy do zastosowania powołanych przez Sąd Rejonowy przepisów art. 100 k.p.c. w zw. 108 k.p.c. przy rozstrzygnięciu o kosztach procesu. Strona powodowa wygrała przedmiotowy proces w całości, a co za tym idzie w sprawie winny znaleźć zastosowanie przepisy art. 98 § 1, § 1¹, § 3 k.p.c., tym samym powodowi należał się zwrot kwoty 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Zasadnie wskazuje przy tym skarżący, że jedyną możliwością odstąpienia od obciążenia pozwanego kosztami zastępstwa procesowego w tej sytuacji byłaby możliwość uznania przez Sąd I instancji, że zachodzi wypadek

szczególnie uzasadniony w myśl art. 102 k.p.c. Podkreślenia wymaga, że zastosowanie art. 102 k.p.c. ma charakter wyjątkowy. Opiera się na dyskrecjonalnej władzy sędziego i zasadniczo uwzględnia poczucie sprawiedliwości i zasady słuszości. Z tego względu kontrola instancyjna zastosowania komentowanego przepisu z reguły wtedy może prowadzić do zmiany rozstrzygnięcia o kosztach procesu, gdy dokonana przez sąd pierwszej instancji ocena okaże się oczywiście dowolna. W przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy nie zastosował jednak przepisu art. 102 k.p.c. rozstrzygając o kosztach procesu i nawet nie próbował wykazywać czemu takie rozstrzygnięcie miałyby być uzasadnione zatem nie widział podstaw do stosowania art.102 k.p.c. . W tym zakresie Sąd Okręgowy również nie znalazł podstaw do odstąpienia od ogólnych reguł orzekania o kosztach procesu, uwzględniających jego wynik. W szczególności podstawą do tego nie jest fakt nieobecności pełnomocnika na rozprawie. Obecność taka nie warunkuje zasądzenia kosztów i wyborem strony jest to czy stawi się na rozprawie czy nie stawi nawet jeśli jest to rozprawa zdalna. Niestawiennictwo nie świadczy o lekceważeniu sądu skoro obecność jest fakultatywna może co najwyżej odnieść negatywne skutki procesowe z przegraniem sprawy włącznie w okolicznościach konkretnego przypadku. Nie ma zatem możliwości aby sąd mógł nie przyznając kosztów karać stronę wygrywającą proces za to, że nie stawiła się na rozprawie. Procedura cywilna nie zna tego typu sankcji. W uzasadnieniu Sadu I instancji znalazły się też uwagi o tym, iż pozw i kolejne pisma nie nosiły znamion sporządzonych przez profesjonalistę ale sąd nie wyjaśnił nawet w minimalnym stopniu co doprowadziło go do takich konkluzji zatem twierdzenia te są całkowicie niezrozumiałe.

Inne okoliczności odnośnie zastosowania art.102 k.p.c. zachodzą w odniesieniu do postępowania zażaleniowego. W tym przypadku konieczność poniesienia dodatkowych kosztów przez pozwanego wynikałaby wyłącznie z bezpodstawnej i nie mającej oparcia w przepisach decyzji Sądu Rejonowego. Nie można natomiast pozwanego karać za błędne decyzje Sądu pierwszej instancji. W opinii Sądu Okręgowego zachodziły zatem podstawy aby w takich okolicznościach nie obciążyć pozwanego tymi kosztami w myśl art.102 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy uznał, że zasadnym jest zmiana zaskarżonego postanowienia na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 3 k.p.c. O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono zgodnie z 102 k.p.c.